

Bij het nakomen van afspraken gaat het om het accepteren van *gezag*. Dat heeft zowel betrekking op het gezag van de leidinggevende(n) als op de door de werkgever gestelde regels. Ook heeft het betrekking op de *betrouwbaarheid*, dat wil zeggen het vertrouwen dat de werkgever moet kunnen hebben dat de werknemer zijn afspraken nakomt, waaronder ook afspraken met betrekking tot zijn gedrag. Dat gaat verder dan netjes op tijd komen. Het kan ook gaan om lichamshygiëne of, bijvoorbeeld bij het uitvoeren van een taak in een voor het publiek toegankelijke ruimte, op het dragen van representatieve (bedrijfs)kleding.

6. Terug naar de uitspraak. Blijkens de informatie van de oud-werkgever nam eiser pauze als hij daar zin in had en was hij niet aanspreekbaar. Hij hield zich dus niet aan afspraken en accepteerde ook geen gezag, met als gevolg dat hij voor zijn werkgever niet betrouwbaar was. Bovendien werkte hij traag en veroorzaakte hij schade. Hoewel dat niet echt duidelijk wordt uit de uitspraak, kan dat betekenen dat hij niet in staat was om instructies te begrijpen, onthouden en uit te voeren. Die mogelijkheid wordt ondersteund door de in r.o. 5 vermelde psychiatrische diagnose: psychotische stoornis NAO en zwakbegaafdheid. Maar wat wel duidelijk is, is dat een trage werknemer, die zich niet aan afspraken houdt en ook nog schade veroorzaakt, geen waarde heeft voor een arbeidsorganisatie, maar die vooral tot last is. Eiser is niet voor niets, zoals blijkt uit r.o. 4, bij meer werkgevers ontslagen. Helaas blijkt uit de uitspraak niet op grond van welke overwegingen het UWV meent dat de informatie over het disfunctioneren bij de oud-werkgever niet tot een andere conclusie over het arbeidsvermogen leidt. Maar blijkens r.o. 9.6 heeft de rechtbank de informatie van de oud-werkgever beoordeeld over de band van criterium a (het kunnen uitvoeren van een taak in een arbeidsorganisatie) en daarbij geoordeeld dat eiser voldoet aan de taakspecifieke eisen van de hem voorgehouden taken uit het takenbestand. De informatie van de oud-werkgever had daarop echter geen betrekking.

7. Als eiser een expliciet beroep op het ontbreken van basale werknemersvaardigheden zou hebben gedaan, dan had hij daarmee het toetsingskader duidelijker afgebakend en zou de rechtbank, toetsend niet aan criterium a maar aan criterium b, wellicht tot een ander oordeel

zijn gekomen. Natuurlijk daargelaten de vraag of de rechtbank, ambtshalve de rechtsgronden aanvullend (art. 8:69 lid 2 Awb), niet zelf had moeten onderkennen dat in hetgeen eiser aanvoerde, een beroep op criterium b lag besloten en niet op criterium a.

E. van den Bogaard,
Ed van den Bogaard is advocaat bij Westhoff Advocaten te Amsterdam en bestuurslid van de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ

366

Rechtbank Oost-Brabant
9 juni 2016, nr. SHE 15/6685,
ECLI:NL:RBOBR:2016:2972
(Rijnbeek, Soeteman, Michael)
Noot E. van den Bogaard

Duurzaamheid van het ontbreken van arbeidsvermogen.

[Wajong art. 1a:1; Sbaow art. 1a]

Essentie: De door eiser aangehaalde jurisprudentie van de CRvB die voorschrijft dat verweerder voor de beoordeling van de duurzaamheid van volledige arbeidsongeschiktheid in het kader art. 4 lid 2 en 3 Wet WIA concreet moet motiveren op welke aspecten een verbetering in de medische gesteldheid wordt verwacht, is in het kader van de Wajong, zoals die luidt met ingang van 1 januari 2015 (Wajong 2015), niet toepasbaar.

Samenvatting: De rechtbank begrijpt verweerders standpunt aldus dat verweerder niet zozeer uitgaat van een herstel in eisers medische situatie, maar meer van de situatie dat eiser bij een gelijkblijvende belastbaarheid in staat is om bepaalde taken te leren. Gelet op de in art. 1a:1 lid 4 Wajong 2015 neergelegde definitie van 'duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie', kan ook deze situatie leiden tot een weigering van een Wajong-uitkering. Onder de Wajong 2015 moet het immers gaan om een situatie waarin de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zich niet kunnen ontwikkelen. Er is in zoverre dan ook sprake van een ruimer begrip dan het begrip 'duurzaam' van art. 4 lid 2 en 3 Wet WIA, aangezien het in dit artikel enkel gaat om eventuele veranderingen in de medische

situatie die tot verbetering van de belastbaarheid kunnen leiden. De rechtbank is dan ook van oordeel dat de door eiser aangehaalde jurisprudentie van de CRvB die voorschrijft dat verweerder voor de beoordeling van de duurzaamheid van volledige arbeidsongeschiktheid in het kader van art. 4 lid 2 en 3 Wet WIA concreet moet motiveren op welke aspecten een verbetering in de medische gesteldheid wordt verwacht, in casu niet toepasbaar is.

Uitspraak van de meervoudige kamer van 9 juni 2016 in de zaak tussen:

[eiser], te [woonplaats],
en

de Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 24 maart 2015 (het primaire besluit) heeft verweerder eisers aanvraag om in aanmerking te worden gebracht voor een uitkering ingevolge de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong 2015) afgewezen.

Bij besluit van 29 oktober 2015 (het bestreden besluit) heeft verweerder het bezwaar van eiser ongegrond verklaard.

Eiser heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend. Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 31 maart 2016. Partijen hebben zich laten vertegenwoordigen door hun respectieve gemachtigden.

Overwegingen

1. De rechtbank gaat uit van de volgende feiten. Eiser, geboren op 28 januari 1997, heeft op 2 februari 2015 een Wajong-uitkering aangevraagd. Daarbij heeft eiser als handicap of ziekte vermeld: verstandelijke handicap en functiestoornis.

2. Op 1 januari 2015 is artikel III van de Invoeringswet Participatiewet (Stb. 2014, 270 en 271) in werking getreden. Met dit artikel is de Wet Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong 2010) op onderdelen gewijzigd. Na hoofdstuk 1 van de Wet Wajong 2010 is een hoofdstuk 1a ingevoegd en is een groot aantal wijzigingen aangebracht in de reeds bestaande hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong 2010. Ingevolge onderdeel W van artikel III van de Invoe-

ringswet Participatiewet is de citeertitel van de Wet Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong 2010) gewijzigd in Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong 2015). Per 1 januari 2015 is op grond van het Besluit van 8 oktober 2014 tot wijziging van het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten in verband met de Invoeringswet Participatiewet (Stb. 2014, 359) ook het Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten (Schattingsbesluit) aangepast.

3. Aangezien eiser na 1 januari 2015 achttien jaar is geworden, dienen de aanspraken op Wajong-uitkering van eiser – naar niet in geschil is – in beginsel te worden beoordeeld aan de hand van de bepalingen van hoofdstuk 1a van de Wajong 2015.

4. Op grond van artikel 1a:1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wajong 2015 is jonggehandicapte de ingezetene die op de dag waarop hij achttien jaar wordt als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft. Op grond van het vierde lid wordt onder duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben de situatie verstaan waarin de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zich niet kunnen ontwikkelen.

Op grond van het achtste lid kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur met betrekking tot het eerste, vierde en zesde lid nadere regels worden gesteld.

5. Op grond van artikel 1a, aanhef en eerste lid, van het Schattingsbesluit heeft de betrokkene geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie als bedoeld in de artikelen 1a:1, eerste lid, 2:4, eerste lid, en 3:8a, eerste lid, van de Wajong 2015, indien hij:

- a. geen taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie;
- b. niet over basale werknemersvaardigheden beschikt;
- c. niet aaneengesloten kan werken gedurende ten minste een periode van een uur; of
- d. niet ten minste vier uur per dag belastbaar is, tenzij hij ten minste twee uur per dag belastbaar is en in staat is per uur ten minste een bedrag te verdienen dat gelijk is aan het minimumloon per uur.

6. Verweerder moet dus beoordelen of eiser aan een van de laatstgenoemde vier voorwaarden voldoet en, indien dat het geval is, beoordelen of deze situatie duurzaam is. Daarbij maakt verweer-

der geen gebruik van de in zogenoemde schattingszaken gebruikte Claimbeoordelings- en Borgingsstelsel (CBBS)-systematiek, maar is gekozen voor de Sociaal Medische Beoordeling Arbeidsvermogen (SMBA)-systematiek. Bij deze beoordeling staat de 'International Classification of Functioning, Disability and Health' centraal. Voor het toepassen van de SMBA-systematiek heeft verweerder het 'Compendium Participatiewet' vastgesteld. Blijkens de toelichting betreft dit Compendium deels een werkinstructie/naslagwerk en deels een beschrijving van verweerders beleid.

7. Uit vaste rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB; zie bijvoorbeeld de uitspraak van 9 december 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BU8290) volgt dat aan een rapport opgesteld door een verzekeringsarts Bezwaar en Beroep (B&B), een bijzondere waarde toekomt in die zin, dat verweerder zijn besluiten omtrent de arbeidsongeschiktheid van een betrokkene op een dergelijke rapport mag baseren. Het verzekeringsgeneeskundig rapport kan deze waarde verliezen als de betrokkene aannemelijk maakt dat dit rapport niet op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, inconsequenties bevat of onvoldoende is gemotiveerd. Het aannemelijk maken dat van een van deze gebreken sprake is, kan gebeuren door niet medisch geschoolden. Dit geldt echter niet voor de inhoudelijke medische beoordeling. Indien een betrokkene deze beoordeling wil aanvechten zal hij in beginsel zijn stellingen moeten onderbouwen met een rapport van een (andere) medicus.

8. De rechtbank acht verweerders onderzoek voldoende zorgvuldig. Daarbij acht zij van belang dat de verzekeringsarts een anamnese heeft afgenomen en eiser psychisch en lichamelijk heeft onderzocht. In bezwaar heeft de verzekeringsarts B&B kennis genomen van de door eiser overgelegde medische informatie, waaronder het journaal van de huisarts, een verslag van een psychodiagnostisch onderzoek van 25 maart 2014 en een psychologisch onderzoek uit 2009 en tevens eiser gesproken tijdens de hoorzitting. De rechtbank heeft geen reden om te oordelen dat de verzekeringsarts B&B aanvullend onderzoek had moeten verrichten. Voorts is de rechtbank niet gebleken dat het rapport van de verzekeringsarts B&B inconsistenties bevat of dit onvoldoende is gemotiveerd.

9. De rechtbank komt vervolgens toe aan de inhoudelijke beoordeling. Hieronder zal de rechtbank de in artikel 1a, aanhef en eerste lid, van het

Schattingsbesluit opgenomen voorwaarden voor het criterium 'geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie' bespreken.

10. Wat betreft het aantal uren dat eiser belastbaar is (sub d), geeft de verzekeringsarts B&B aan dat bij eiser geen sprake is van een aandoening die leidt tot energetische beperkingen. Eiser heeft dit niet betwist en ook de rechtbank heeft geen aanknopingspunt om te veronderstellen dat verweerder eisers duurbelasting onjuist heeft ingeschat. Eiser wordt dan ook in staat geacht om gedurende vier uur per dag werkzaamheden te verrichten.

11. De rechtbank stelt vast dat verweerder beleid heeft vastgesteld om te kunnen beoordelen of iemand over basale werknemersvaardigheden (sub b) beschikt. Dit beleid is neergelegd in het Compendium Participatiewet, op pagina 40 e.v. Volgens verweerder wordt onder basale werknemersvaardigheden onder meer verstaan het begrijpen van instructies van de werkgever en het nakomen van afspraken.

12. Eiser betwist dat hij over deze vaardigheden beschikt. Volgens hem blijkt uit de gedingstukken dat hij grillig en onvoorspelbaar gedrag vertoont. Als hij goed geluimd is wil hij best meewerken, maar als hij ergens geen interesse in heeft, doet hij dat niet. Eiser geeft aan dat hij veel op school verzuimde, ongeïnteresseerd was, een slechte zelfverzorging heeft en dingen kapot maakt als hij kwade zin heeft. Zou dit vertaald worden naar een arbeidssituatie, dan kan hij daarin niet functioneren. Eiser stelt dat alleen al het op tijd naar het werk komen niet gaat lukken.

13. De rechtbank volgt eiser hierin niet. De arbeidsdeskundige B&B heeft genoegzaam uiteengezet dat eiser in staat is om instructies te begrijpen, te onthouden en uit te voeren. Dit wordt met name afgeleid uit eisers gedrag tijdens het psychodiagnostisch onderzoek, dat op 25 maart 2014 is uitgevoerd in opdracht van de Prins Willem Alexander-school. Eiser heeft toen adequaat antwoord op vragen gegeven, hij luisterde goed naar opdrachten en hij volgde aanwijzingen op een adequate manier op. Ook heeft eiser – volgens de arbeidsdeskundige – tijdens dit onderzoek laten zien dat hij beschikt over vaardigheden die nodig zijn om in het dagelijks leven situaties in te schatten en problemen op te lossen. De rechtbank heeft geen reden om aan de juistheid van deze toelichting te twijfelen. Daarbij benadrukt de rechtbank nog dat zij geen reden heeft om aan te nemen dat het door eiser beschreven gedrag het gevolg is van

zijn verstandelijke beperking, zodat hiermee ook geen rekening kan worden gehouden bij deze beoordeling. Ook overigens heeft de rechtbank geen aanknopingspunt om te oordelen dat eiser de vaardigheden mist om te functioneren in een arbeidsorganisatie.

Ter zitting heeft eisers gemachtigde gesteld dat een aantal voorbeelden die worden genoemd in het in beroep overgelegde rapport van de arbeidsdeskundige B&B van 3 februari 2016 niet juist zijn. Hoewel deze stelling juist is – hetgeen ook ter zitting door verweerders gemachtigde is toegegeven – kent de rechtbank hieraan niet de door eiser gewenste gevolgen toe. Reeds met het in bezwaar opgestelde rapport van de arbeidsdeskundige B&B is afdoende onderbouwd dat eiser beschikt over basale werknemersvaardigheden. De door eiser bedoelde voorbeelden komen in dat rapport niet voor.

14. Tussen partijen is niet in geschil dat eiser ten tijde in geding niet in staat is om ten minste een periode van een uur aaneengesloten te werken (sub c) en dat hij geen taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie (sub a), zodat hij aan deze twee voorwaarden voor ‘geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie’ voldoet. De verzekeringsarts B&B kon namelijk niet met zekerheid aangeven of eiser een uur achtereenvolgens kan werken. Volgens de arbeidsdeskundige B&B is eiser om deze reden dan ook nog niet in staat om een taak uit te oefenen in een arbeidsorganisatie. De door de primaire arbeidsdeskundige geselecteerde taak van stofzuigen auto’s (taaknummer: 2102) ligt dan ook niet meer aan het bestreden besluit ten grondslag.

15. De vraag of het niet beschikken over mogelijkheden tot arbeidsparticipatie een duurzame situatie is, heeft de verzekeringsarts B&B ontkennend beantwoord. Hij geeft aan dat eiser met begeleiding, duidelijkheid en structuur bepaalde taken kan leren en ook kan leren deze taken af te ronden. Daarbij wijst hij met name op het rapport van psycholoog N.C.H. Willekens van 25 maart 2014, waarin wordt aangegeven dat eiser zich, in vergelijking tot het voorgaande onderzoek uit 2009, op een positieve manier heeft ontwikkeld. De rechtbank begrijpt verweerders standpunt aldus dat verweerder niet zozeer uitgaat van een herstel in eisers medische situatie, maar meer van de situatie dat eiser bij een gelijkblijvende belastbaarheid in staat is om bepaalde taken te leren.

16. Gelet op de in artikel 1a:1, vierde lid, van de Wajong 2015 neergelegde definitie van ‘duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie’, kan ook deze situatie leiden tot een weigering van een Wajong-uitkering. Onder de Wajong 2015 moet het immers gaan om een situatie waarin de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zich niet kunnen ontwikkelen. Er is in zoverre dan ook sprake van een ruimer begrip dan het begrip ‘duurzaam’ van artikel 4, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), aangezien het in dit artikel enkel gaat om eventuele veranderingen in de medische situatie die tot verbetering van de belastbaarheid kunnen leiden. De rechtbank is dan ook van oordeel dat de door eiser aangehaalde jurisprudentie van de CRvB die voorschrijft dat verweerder voor de beoordeling van de duurzaamheid van volledige arbeidsongeschiktheid in het kader artikel 4, tweede en derde lid, van de WIA concreet moet motiveren op welke aspecten een verbetering in de medische gesteldheid wordt verwacht, in casu niet toepasbaar is.

17. De rechtbank ziet geen aanleiding om aan de conclusie van de verzekeringsarts B&B omtrent de duurzaamheid te twijfelen. In beroep is het aan de verzekerde om zijn standpunt dat de prognose van de verzekeringsarts B&B niet deugdelijk was, voldoende te onderbouwen. Eiser heeft in beroep geen nieuwe gegevens overgelegd die zijn standpunt kunnen onderbouwen. Mede gelet hierop volgt de rechtbank het standpunt van de verzekeringsarts B&B dat eiser mogelijk in de toekomst wel in staat is om ten minste een periode van een uur aaneengesloten te werken. Uitgaande van de situatie dat eiser op termijn in staat is om ten minste een uur aaneengesloten te werken, heeft de arbeidsdeskundige B&B de verwachting uitgesproken dat het voor eiser mogelijk moet zijn om eenvoudige werkzaamheden te verrichten met de nodige begeleiding en ondersteuning in een beschutte werkomgeving. De rechtbank heeft geen reden om aan dit standpunt te twijfelen en deelt verweerders verwachting dat eiser in staat is om in de toekomst een taak uit te voeren in een arbeidsorganisatie.

18. Gelet op het voorgaande heeft eiser op zijn 18e verjaardag nog geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie, maar is deze situatie niet duurzaam. Verweerder heeft dan ook terecht geweigerd eiser in aanmerking te brengen voor een Wajong-uitkering.

19. Het beroep is ongegrond en het verzoek om schadevergoeding wordt afgewezen. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep ongegrond;
- wijst het verzoek om schadevergoeding af.

NOOT

1. In deze uitspraak gaat de Rechtbank Oost-Brabant voor het eerst in op de nieuwe definitie van jonggehandicapte in de Wajong, zoals die luidt met ingang van 1 januari 2015 (Wajong 2015). Er zijn twee aspecten die de uitspraak interessant maken. In de eerste plaats betreft dat de volgorde waarin de beoordeling plaatsvindt. Het tweede aspect is de vraag in hoeverre de rechtspraak die de CRvB heeft ontwikkeld in het kader van het duurzaamheids criterium van de Wet WIA in het kader van de Wajong 2015 toepasbaar is.

Een taak uitvoeren in een arbeidsorganisatie

2. Art. 1a:1 lid 1 onder a Wajong definieert de jonggehandicapte als “de ingezetene die (...) duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.” Lid 4 bepaalt dat onder ‘duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben’ wordt verstaan de situatie “waarin de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zich niet kunnen ontwikkelen.”

Wat moet worden verstaan onder ‘duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben’, wordt uitgewerkt in art. 1a Schattingsbesluit arbeidsongeschiktheidswetten (Schattingsbesluit). Lid 1 bepaalt dat een betrokkene geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft als hij:

- a. geen taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie;
- b. niet over basale werknemersvaardigheden beschikt;
- c. niet aaneengesloten kan werken gedurende ten minste een periode van een uur; of
- d. niet ten minste vier uur per dag belastbaar is, tenzij hij ten minste twee uur per dag belastbaar is en in staat is per uur ten minste een bedrag te verdienen dat gelijk is aan het minimumloon per uur.

Blijkens lid 2 wordt onder ‘taak’ verstaan de kleinste eenheid van een functie en kan een taak bestaan uit een of meerdere handelingen.

De vraag is of de volgorde waarin deze criteria zijn opgenomen in het Schattingsbesluit ook de volgorde is waarin die moeten worden beoordeeld. De rechtbank volgt die volgorde in elk geval niet, maar bespreekt in r.o. 10 eerst de duurbelastbaarheid van criterium d (ten minste vier uur per dag belastbaar zijn), vervolgens in r.o. 11 de basale werknemersvaardigheden van criterium b om daarna vast te stellen dat partijen het erover eens zijn dat eiser niet in staat is een uur aaneengesloten te werken (criterium c) en geen taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie (criterium a). Dat is een weinig logische volgorde. En de volgorde waarin de criteria in het Schattingsbesluit worden genoemd, is dat eigenlijk ook.

3. Hoewel zij in het Schattingsbesluit als zelfstandig en naast elkaar staand zijn geformuleerd, zijn de criteria b (basale werknemersvaardigheden), c (een uur aaneengesloten) en d (vier uur per dag) welbeschouwd subcriteria van criterium a (een taak uitvoeren in een arbeidsorganisatie), in die zin dat zij vooral een nadere invulling behelzen van het element ‘in een arbeidsorganisatie’. Immers, een betrokkene die geen basale werknemersvaardigheden heeft (criterium b), is niet in staat te functioneren in een arbeidsorganisatie.

Uit de nota van toelichting bij de aanpassing van het Schattingsbesluit aan de Wajong 2015 (Stb. 2014, 359) blijkt dat de beoordeling van arbeidsvermogen niet beperkt is tot alleen de vraag waartoe de betrokkene in staat is, maar dat ook de *economische waarde* daarvan relevant is evenals de vraag of een werkgever bereid is loon te betalen voor de prestatie waartoe de betrokkene in staat is. Criteria c en d hebben betrekking op deze economische waarde van de arbeidsprestatie.

Het niet gedurende een uur aaneengesloten kunnen werken (criterium c) heeft betrekking op de invloed van het functioneren van de betrokkene op de continuïteit van het productieproces en is in zoverre niet medisch van aard. Blijkens de nota van toelichting (p. 7 in combinatie met p. 6) gaat het hier met name om de *zelfstandigheid* van de betrokkene. Als er vaker dan eenmaal per uur substantieel moet worden bijgestuurd, wordt er te veel van de arbeidsorganisa-

tie gevergd om nog te kunnen aannemen dat die werkzaamheden economische waarde hebben voor die arbeidsorganisatie. Dat betekent dat als de betrokkene niet de zelfstandigheid heeft om een uur aaneengesloten te kunnen werken, hij niet in staat is te functioneren in een arbeidsorganisatie.

Het ten minste vier uur per dag belastbaar zijn (criterium d) heeft betrekking op de *duurbelastbaarheid* en heeft daarmee een meer medisch karakter. Als de betrokkene wel basale werknemersvaardigheden heeft en ook voldoende zelfstandig is om een uur aaneengesloten te kunnen werken, maar hij is niet in staat dat gedurende vier uur per dag vol te houden, dan heeft die arbeidsprestatie (anders dan bij criterium c) weliswaar een zekere economische waarde, maar is die waarde marginaal en zal een werkgever niet bereid zijn daar loon voor te betalen. Als een werknemer niet in staat is vier uur per dag te werken, zijn de baten van zijn arbeid zo gering ten opzichte van de kosten daarvan, dat het niet realistisch is te verwachten dat een werkgever hem aanneemt (nota van toelichting, *Stb.* 2014, 359, p. 7-8). Ook in die situatie is de betrokkene niet in staat om in een arbeidsorganisatie te functioneren.

4. Omdat de criteria b, c en d uitwerkingen c.q. nadere invullingen zijn van het element 'in een arbeidsorganisatie' uit criterium a, ligt het voor de hand de beoordeling van het arbeidsvermogen aan te vangen bij criterium b, gevolgd door de criteria c en d. Immers, als de betrokkene geen basale werknemersvaardigheden heeft (criterium b), dan heeft hij geen arbeidsvermogen en spelen de andere criteria geen rol meer. Als hij wel basale werknemersvaardigheden heeft, maar niet in staat is zelfstandig een uur aaneengesloten te werken (criterium c), dan hebben de volgende criteria ook geen betekenis meer. En als hij wel basale werknemersvaardigheden heeft en voldoende zelfstandig kan werken, maar niet in staat is dat vier uur per dag vol te houden (criterium d), dan heeft het geen nut om te kijken of hij misschien toch een taak zou kunnen vervullen. Dat betekent dat het element 'een taak uitvoeren' uit criterium a pas aan de orde kan komen als is vast komen te staan dat de criteria b, c en d niet van toepassing zijn.

5. Terug naar de uitspraak. De rechtbank begint met criterium d (duurbelastbaarheid) en stelt vast dat de verzekeringsarts bezwaar en beroep

heeft aangegeven dat geen sprake is van een aandoening die leidt tot energetische beperkingen, dat eiser dat niet heeft betwist en dat de rechtbank geen aanknopingspunten heeft gevonden om de inschatting van eisers duurbelastbaarheid onjuist te achten. Hij wordt daarom in staat geacht gedurende vier uur per dag werkzaamheden te verrichten. Vervolgens gaat de rechtbank uitvoerig in op de vraag of eiser al dan niet geschikt over basale werknemersvaardigheden (criterium b) om tot slot vast te stellen dat partijen het erover eens zijn dat eiser niet in staat is een uur aaneengesloten te werken (criterium c) en geen taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie (criterium a).

Maar welk nut heeft het om als vaststaat dat eiser op basis van twee van de vier criteria geen arbeidsvermogen heeft, nog te beoordelen of ook de andere criteria van toepassing zijn? Aan de conclusie dat eiser geen arbeidsvermogen heeft, kan dat immers niets veranderen. Bovendien leidt de discussie over de toepasselijkheid van de andere criteria de aandacht af van waar het in deze zaak werkelijk om gaat, namelijk de duurzaamheid.

Duurzaamheid van het ontbreken van arbeidsvermogen

6. Blijkens art. 1a:1 lid 4 Wajong wordt onder 'duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben' verstaan de situatie "waarin de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zich niet kunnen ontwikkelen". Die definitie kent een aantal essentiële verschillen met de definitie van 'volledig en duurzaam arbeidsongeschikt' in art. 4 lid 2 en 3 Wet WIA.

In art. 4 lid 2 Wet WIA wordt onder 'duurzaam' verstaan "een medisch stabiele of verslechterende situatie" en wordt in lid 3 onder 'duurzaam' mede verstaan "een medische situatie waarbij op lange termijn een geringe kans op herstel bestaat".

Het duurzaamheidsbegrip in de Wajong 2015 heeft enerzijds een *ruimer bereik*, omdat de beoordeling daarvan niet beperkt is tot de medische aspecten, zoals dat in art. 4 Wet WIA wel het geval is. Anderzijds heeft het duurzaamheidsbegrip van de Wajong 2015 een *beperkttere inhoud*, omdat van duurzaamheid alleen sprake is als het arbeidsvermogen zich niet kan ontwikkelen, terwijl in de Wet WIA al sprake is van

duurzaamheid als op de lange termijn nog een geringe kans bestaat op verbetering van de medische situatie.

7. Bij de toetsing van besluiten op grond van art. 4 Wet WIA heeft de CRvB een aantal normen ontwikkeld, waaraan besluiten over de duurzaamheid van arbeidsbeperkingen moeten voldoen. In ECLI:NL:CRVB:2009:BH1896, «USZ» 2009/67, m.nt. P.S. Fluit, heeft de CRvB overwogen dat het bij de vraag of sprake is van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid, gaat om een inschatting van toekomstige arbeidsbeperkingen en dat dit met zich meebrengt dat de inschatting door de verzekeringsarts van de kans op herstel in het eerste jaar en de periode daarna dient te berusten op een *concrete* en *deugdelijke* afweging van de feiten en omstandigheden die bij de *betreffende* verzekerde aan de orde zijn. Als die inschatting (mede) berust op een (ingezette) medische behandeling, is een onderbouwing vereist die ziet op het *mogelijke resultaat* daarvan voor de *betreffende* verzekerde. Blijkens ECLI:NL:CRVB:2010:BN8036 dient daarbij tevens duidelijk worden gemaakt *op welke termijn* dat resultaat kan worden verwacht.

In ECLI:NL:CRVB:2010:BN9226, «USZ» 2010/320, m.nt. Red., heeft de CRvB daaraan toegevoegd dat bij de beoordeling van de juistheid van een besluit over de duurzaamheid van de volledige arbeidsongeschiktheid *alle* voorhanden medische informatie moet worden betrokken; niet alleen de medische informatie die in bezwaar is ingebracht maar ook alle medische informatie die in beroep en hoger beroep beschikbaar komt, mits die informatie betrekking heeft op de gezondheidstoestand op de datum in geding.

In ECLI:NL:CRVB:2009:BH1896, «USZ» 2009/67, m.nt. P.S. Fluit, heeft de CRvB ook overwogen dat als wordt uitgegaan van een stabiele of verslechterende situatie voor het *eerste* jaar, de vaststelling dat in de periode *daarna* sprake is van een meer dan geringe kans op herstel, concreet en toereikend dient te worden onderbouwd en dat de *ruimte* voor de verzekeringsarts om aan te nemen dat in het jaar of de jaren daarna de arbeidsongeschiktheid *niet* duurzaam is, *beperkt* is. In ECLI:NL:CRVB:2010:BL9928 heeft de CRvB daaraan toegevoegd dat de *enkele verwijzing* naar verbetermogelijkheden door het bieden van medicatie en structuur daarvoor een onvoldoende concrete en toereikende motivering is.

Na in ECLI:NL:CRVB:2012:BW0306 deze lijn te hebben bestendigd, heeft de CRvB in ECLI:NL:CRVB:2014:2519, «USZ» 2014/304, m.nt.

A. Wit, daar verder aan toegevoegd dat als sprake is van *zeer aanzienlijke en blijvende* beperkingen, niet kan worden volstaan met de *enkele* inschatting dat de belastbaarheid *op een slechts beperkt (deel)terrein* of *in een slechts beperkte mate* nog zal kunnen verbeteren. In een dergelijk geval zal aan de hand van een *toereikend arbeidskundig onderzoek* aannemelijk moeten worden gemaakt dat aan die beperkte verbetering van de belastbaarheid relevantie toekomt voor de beoordeling van de mogelijkheden die de betrokkene heeft om weer aan het arbeidsleven deel te nemen en voor het door hem daaraan te ontleen verdienenvermogen.

8. De vraag is in hoeverre deze rechtspraak van betekenis is voor de beoordeling van de duurzaamheid in het kader van de Wajong 2015. In r.o. 16 stelt de rechtbank dat deze rechtspraak in het kader van de Wajong 2015 niet toepasbaar is, omdat het begrip 'duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie' een ruimer begrip is dat het begrip 'duurzaam' van art. 4 lid 2 en 3 Wet WIA, aangezien deze niet beperkt is tot alleen de medische aspecten.

Deze redenering is onbegrijpelijk. De eisen die in de rechtspraak van de CRvB tot ontwikkeling zijn gekomen, zien immers op de *zorgvuldigheid van het onderzoek* en de *draagkrachtigheid van de motivering* en niet op de inhoud van het duurzaamheidsbegrip. De rechtbank legt ook niet uit waarom van een beoordeling die een breder bereik kent dan alleen de medische aspecten, niet zou mogen worden gevergd dat deze berust op een concrete en deugdelijke afweging van alle feiten en omstandigheden die bij de betreffende verzekerde aan de orde zijn. Dat die concrete en deugdelijke afweging van alle feiten en omstandigheden ook betrekking heeft op andere dan medische aspecten, kan daarvoor in elk geval niet redengevend zijn. Het gevolg van deze redenering is dat de rechtbank ook de medische aspecten, waarop de IVA-rechtspraak volgens de rechtbank nu juist wel betrekking heeft, niet meer toetst aan de eis van een concrete en deugdelijke afweging van alle feiten en omstandigheden die bij de betreffende verzekerde aan de orde zijn.

Omdat in de Wajong 2015 – net als in de IVA – het recht op uitkering afhankelijk is van een onzekere toekomstige gebeurtenis, ligt het juist voor de hand om voor beide regelingen hetzelfde toetsingskader te hanteren. Waarbij nog moet worden opgemerkt dat het criterium van de Wajong 2015 een veel grotere mate van onzekerheid kent dan het criterium van de IVA. Op de vraag of arbeidsvermogen dat op dit moment ontbreekt, op enige termijn toch zou kunnen ontstaan, lijkt mij het antwoord althans nog veel moeilijker te geven dan op de toch al moeilijk te beantwoorden vraag of op lange termijn een geringe kans op verbetering bestaat. En het enige echt goede antwoord op beide vragen is eigenlijk: dat weten we niet.

E. van den Bogaard,
Ed van den Bogaard is advocaat bij Westhoff Advocaten te Amsterdam en bestuurslid van de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ

Werkloosheid

367

Centrale Raad van Beroep
21 september 2016, nr. 14/6862 WW e.v.,
ECLI:NL:CRVB:2016:3508
(Van den Hurk, Rottier, Van der Kolk)

Intrekking WW-uitkering en toeslag. Recht niet vast te stellen. Verrichten huishoudelijke werkzaamheden.

[WW art. 22a lid 1 onder c]

Essentie: Mede als gevolg van het feit dat appellante geen duidelijk overzicht heeft gegeven van de door haar verrichte activiteiten na het ontstaan van haar werkloosheid, is het niet mogelijk de omvang van de door appellante gewerkte uren vast te stellen of daarvan een beredeneerde schatting te maken.

Samenvatting: Niet in geschil is dat appellante na het einde van haar dienstverband met Y, waar zij werkzaam was als huishoudelijk hulp, huishoudelijke werkzaamheden heeft verricht voor onder

meer een aantal voormalige klanten. De door appellante verrichte werkzaamheden, zoals het stofzuigen, het opmaken van bedden en het poetsen van toiletten voldoen aan het volgens vaste rechtspraak in een geval als dit geldende criterium dat zij zijn aan te merken als arbeid die in het economisch verkeer wordt verricht en waarmee het verkrijgen van geldelijk voordeel wordt beoogd of volgens de in het maatschappelijk verkeer geldende normen redelijkerwijs kan worden verwacht. Dit wordt niet anders doordat appellante geen geldelijke vergoeding zou hebben ontvangen voor deze werkzaamheden, maar eten, wijn en kleding voor haar dochter.

Volgens vaste rechtspraak is in gevallen, waarin een betrokkene heeft nagelaten opgave te doen van zijn werkzaamheden en van de gewerkte uren zelf geen registratie heeft bijgehouden, aanvaardbaar dat het UWV een schatting maakt van de omvang van die werkzaamheden. Het risico dat die schatting ten nadele van betrokkene uitvalt komt voor diens rekening en risico, mits door het UWV voldoende en zorgvuldig onderzoek is verricht om tot een vaststelling te komen die de werkelijkheid zo dicht mogelijk benadert (zie bijvoorbeeld CRvB 20 februari 2013, ECLI:NL:CRVB:2013:BZ1802, «USZ» 2013/116). Appellante heeft ter zitting toegelicht dat zij geen administratie heeft bijgehouden van haar werkzaamheden en haar bezoeken ook niet heeft bijgehouden in een agenda of op andere verifieerbare wijze de omvang van haar werkzaamheden aannemelijk kan maken. Zij heeft dan ook niet nader onderbouwd hoeveel uren zij de bedoelde werkzaamheden heeft verricht.

Appellante heeft tijdens het onderzoek door de inspecteur geweigerd om de telefoonnummers van de personen bij wie zij werkzaamheden verrichtte te verstrekken en heeft ook geen duidelijk overzicht gegeven van de door haar verrichte activiteiten na het ontstaan van haar werkloosheid. Hierdoor was het voor het UWV, gezien het feit dat zij op verschillende adressen werkzaam was en zich in de periode van 4 februari 2013 tot 30 januari 2014 daarin ook nog wijzigingen hebben voorgedaan en gelet op de summiere wel verstrekte gegevens, niet mogelijk om de omvang van de door appellante gewerkte uren vast te stellen of daarvan een beredeneerde schatting te maken. Het UWV heeft zich dan ook terecht op het standpunt gesteld dat als gevolg van het niet nakomen van de inlichtingenplicht door appellante niet kan worden vastgesteld of vanaf 4 februari 2013 nog recht op een WW-uitkering bestond.